

MEMO

Datum 23 juni 2021
Project Van Wijnen – Reductieplan CO2 prestatieladder
Betreft **Van Wijnen CO2 reductieplan 2021-2025**
Aan Van Wijnen
Ter attentie van Adriaan Laven, Wieneke Loijenga & Johan Ros
Van Mike van Vliet & Jan Jaap Blüm
Bijlage(n) n.v.t.

01 DUURZAAMHEIDSBELEID

Van Wijnen Groep B.V. houdt zich vanuit verschillende invalshoeken verantwoord bezig met een duurzaam milieubeleid. Uitgangspunt is dat bouwen en duurzaam ondernemerschap goed samen gaan. Naast 'kwaliteit' behoren ook 'milieu' en 'arbeidsomstandigheden' tot de basisprincipes van ons ondernemingsbeleid. Dit betekent dat we tegemoet komen aan opdrachtgevers die minimalisering van de milieubelasting eisen en prioriteit geven aan de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van medewerkers.

Van Wijnen vindt het belangrijk dat er een optimale balans bestaat tussen de elementen 'mens', 'milieu', 'zakelijk belang' en 'ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid' ofwel: people, planet, profit en project.

We zetten ons in om dat evenwicht te vinden. Zo streven we bij ontwikkeling, bouw, onderhoud en beheer steeds naar een rendabele balans tussen ontwerp, leefbaarheid en duurzaamheid, bijvoorbeeld om de verspilling van grondstoffen tegen te gaan. Duurzaam omgaan met mensen en ons zakelijk belang is niet meer weg te denken in projecten die Van Wijnen ontwikkelt en uitvoert.

Van Wijnen is, als grote landelijke speler op de bouw- en ontwikkelingsmarkt, het aan haar stand verplicht om een duurzaam 'groen' gezicht tonen. Dit is dan zowel gericht op de te realiseren projecten als ook op de eigen bedrijfsvoering. In tenders en selecties wordt dit een steeds belangrijker selectie criterium. De hele uitstraling van het bedrijf moet duurzaamheid ademen, ook bij de medewerkers. Bewustwording en herkenbaarheid vergroten is nu het eerste aandachtspunt. Een promotiecampagne voor eigen medewerkers is in de maak. Goed voorbeeldgedrag kan er toe bijdragen dat medewerkers het ook daadwerkelijk gaan oppakken.

Van Wijnen heeft de ambitie om al in 2030 volledig CO2 neutraal te zijn, zowel in haar eigen bedrijfsvoering als in het vastgoed dat Van Wijnen bouwt. Initiatieven zoals de woningfabriek in Heerenveen en het Fijn Wonen bouwconcept laten zien dat Van Wijnen deze uitdaging serieus neemt. De CO2 prestatieladder vormt een integraal onderdeel om deze ambitie aan te jagen en meetbaar te maken. Nu heeft Van Wijnen een CO2 prestatieladder niveau 3. Een doorgroei naar niveau 5 past binnen deze ambitie.

02 HUIDIGE STAND VAN ZAKEN EN NULMETING CO2 UITSTOOT

Van Wijnen heeft een reductiebeleid opgesteld van 2021 tot en met 2025. 2020 kenmerkt zich door een jaar met het coronavirus. Dit heeft geresulteerd in een jaar met beperkingen en afwijkend beleid. Van Wijnen heeft vanaf de eerste week van de virusuitbraak een volledig thuiswerkbeleid en geen werk gerelateerde bezoeken gehanteerd voor alle medewerkers die niet essentieel op kantoor of de bouwplaats hoeven te werken. Dit om zoveel mogelijk contact te beperken. Dit heeft ook geresulteerd in een grote verlaging van de totale CO2 uitstoot.

De totale CO2 uitstoot in 2019 is 8.087,93 ton en in 2020 was dit 7.580,80 ton, een reductie van 7%, terwijl het aantal FTE wel gestegen is van 1794,8 naar 1907,6. Hierdoor ging de CO2 uitstoot per FTE van 4,51 ton naar 3,97 ton, een reductie van 12%. Deze reductie is vooral toe te schrijven aan de coronamaatregelen en zijn daarom maar tijdelijk van aard. Bij het formuleren van het reductieplan is uitgegaan van de CO2 reductie ten opzichte van het referentiejaar 2019.

Van Wijnen is gecertificeerd op niveau 3 van de CO2 prestatieladder. Van Wijnen richt zich op twee scopes, namelijk scope 1 en scope 2 CO2 emissies. Hierin zijn de volgende functies meegenomen:

Scope 1

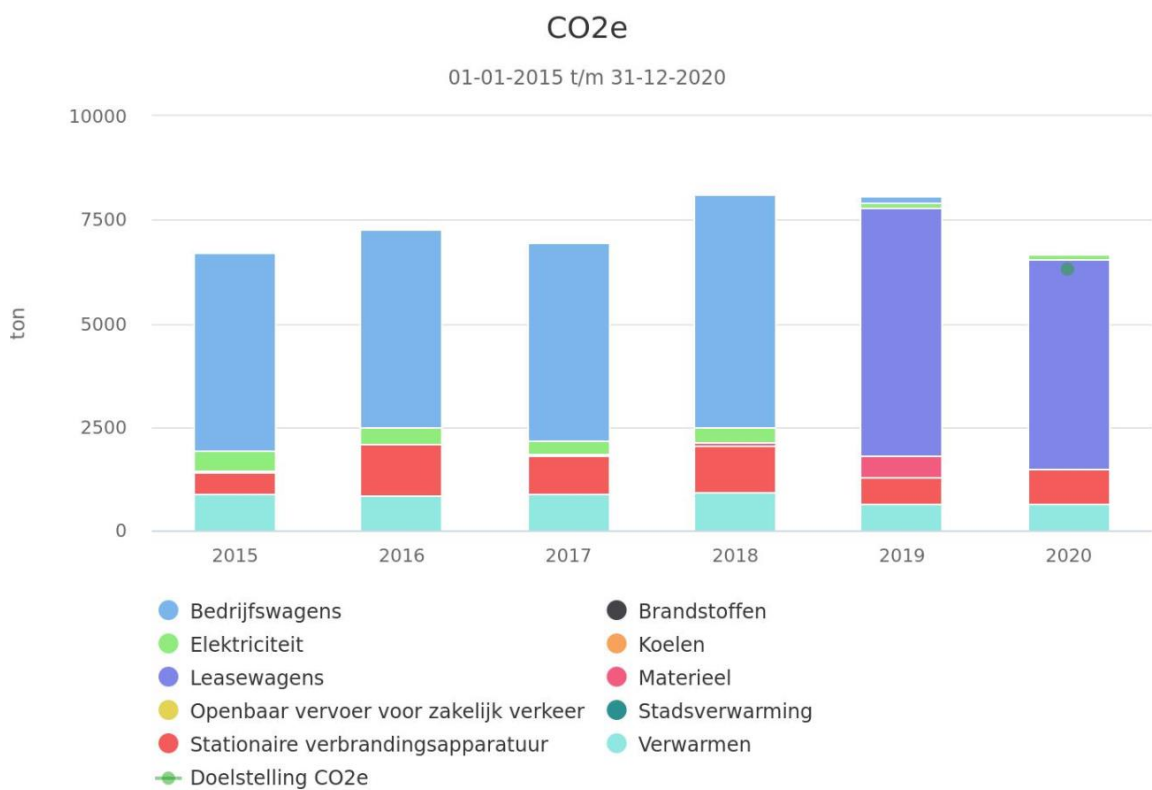
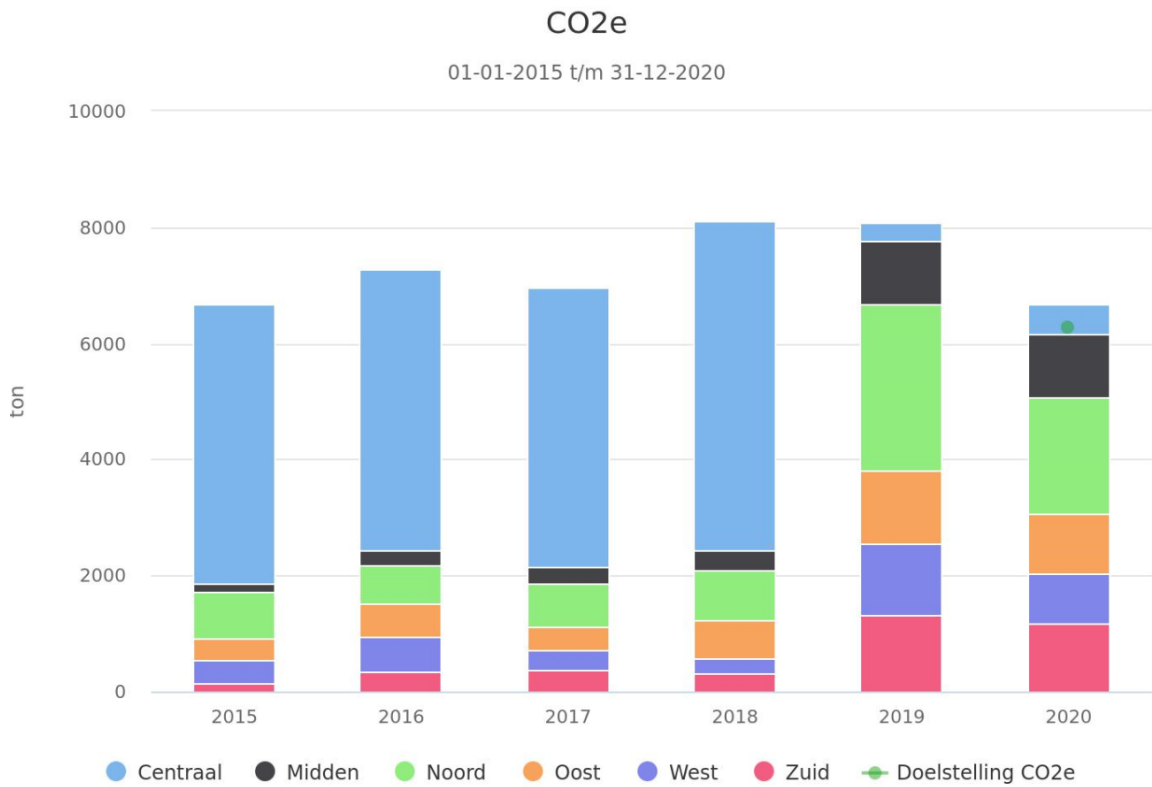
- Leasewagens;
- Materieel;
- Stationair verbrandingsapparatuur;
- Verwarmen;
- Koelen;

Scope 2

- Elektriciteit;
- Openbaar vervoer voor zakelijk verkeer;
- Stadsverwarming;
- Verwarmen;

Vanaf 2019 wordt geen CO2 meer gerapporteerd op bedrijfswagens en brandstoffen. Dit valt onder de eerder benoemde functies.

De aankomende 2 jaar staat in het teken van verfijning van de nulmeting. Het bepalen en het monitoren van het verbruik per type materieel en het bepalen van de huidige energieprestaties van de vestigingen. Deze verfijning op de nulmeting wordt vertaald naar het CO2 reductieplan waardoor het effect van de reductiemaatregelen ook kwantitatief gemaakt worden.

03 REDUCTIEMAATREGELEN

Scope	Funcctie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Reductie op 2025 t.o.v. referentiejaar
	Omzet	814,87	842,74	952,29	1.076,09	1.183,70	1.467,79	1.687,96	
	FTE	1.794,80	1.907,60	2.100,00	2.200,00	2.250,00	2.300,00	2.330,00	
Scope 1	Leasewagens	5.992,85	5.053,22	4.385,32	4.229,47	4.136,11	4.088,57	3.949,11	34%
	Benzine (liter)	723.790	626.100	846.500	850.500	828.400	797.000	747.200	
	Diesel (liter)	1.153.182	909.800	316.400	211.900	163.900	139.700	111.700	
	Elektriciteit (kWh)	137.999	708.700	1.991.900	2.339.300	2.588.900	2.826.800	3.007.300	
	Bedrijfswagens (ton CO2)	172,19	-	-	-	-	-	-	100%
	Brandstoffen (ton CO2)	19,01	-	-	-	-	-	-	100%
	Koelen (ton CO2)								
	Materieel (ton CO2)	514,65	34,45	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	90%
	Stationaire verbrandingsapparatuur (ton CO2)	657,82	811,82	657,82	657,82	657,82	657,82	657,82	0%
	Verwarmen (ton CO2)	626,84	655,38	626,84	626,84	595,50	582,96	564,16	10%
	Totaal scope 1								
	CO2 totaal (ton CO2)	7.983,36	6.554,87	5.719,98	5.564,13	5.439,43	5.379,35	5.221,09	35%
Scope 2	Elektriciteit (ton CO2)	94,83	119,04	94,83	94,83	50,00	50,00	50,00	47%
	Openbaar vervoer voor zakelijk verkeer (ton CO2)	-	0,44	-	-	-	-	-	0%
	Stadsverwarming (ton CO2)	2,31	-	-	-	-	-	-	100%
	Verwarmen (ton CO2)	7,43	-	-	-	-	-	-	100%
	Totaal scope 2								
	CO2 totaal (ton CO2)	104,57	119,48	94,83	94,83	50,00	50,00	50,00	52%
	Totaal scope 1 en scope 2								
	CO2 totaal (ton CO2)	8.088	6.674	5.815	5.659	5.489	5.429	5.271	35%
	ton CO2/FTE	4,51	3,50	2,77	2,57	2,44	2,36	2,26	50%
	ton CO2/omzet	9,93	7,92	6,11	5,26	4,64	3,70	3,12	69%

Dit reductieplan richt zich op drie onderdelen om de CO2 reductie te bewerkstelligen. Namelijk:

- Leasewagens
- Materieel
- Vastgoed

Deze drie stromen realiseren gezamenlijk het overgrote deel van de scope 1 en scope 2 CO2 impact van Van Wijnen.

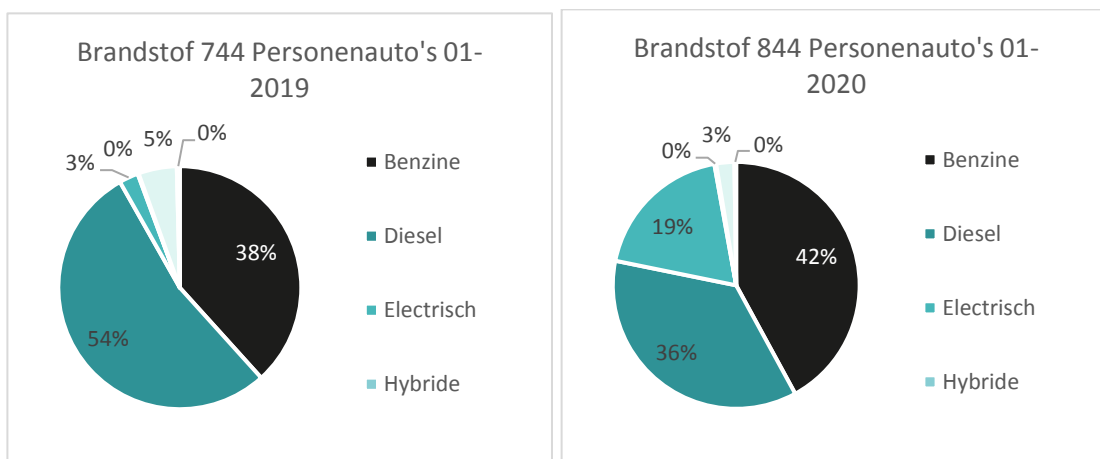
03.01 Personenmobiliteit

Scope	Functie	Reductie op 2025 t.o.v. referentiejaar		
		2019	2025	
	Omzet	814,87	1.687,96	
	FTE	1.794,80	2.330,00	
Scope 1	Leasewagens	5.992,85	3.949,11	34%
	Benzine (liter)	723.790	747.200	
	Diesel (liter)	1.153.182	111.700	
	Elektriciteit (kWh)	137.999	3.007.300	
	Totaal scope 1 en scope 2			
	CO2 totaal (ton CO2)	8.088	6.044	25%
	ton CO2/FTE	4,51	2,59	42%
	ton CO2/omzet	9,93	3,58	64%

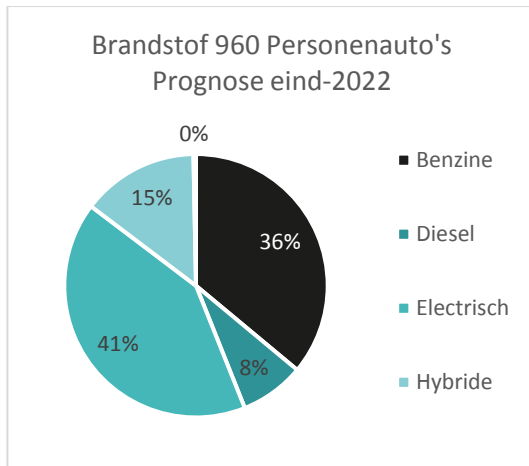
In het referentiejaar 2019 veroorzaken leasewagens bijna 68,4% van de gemeten CO2 uitstoot. Dit is verreweg de grootste emissiebron en daarom heeft Van Wijnen de focus gelegd op het verlagen van de CO2 emissies van het wagenpark door in 2018 een nieuw leasebeleid op te stellen met een grotere focus op elektrische voertuigen.

03.02 Verdeling brandstoffen personenauto's

In 2019 is het aandeel volledig elektrische auto's gestegen van 3% naar 19%. Waarbij met name het aandeel dieselmotoren flink gedaald is van 54% naar 36%.

De prognose is dat het aandeel elektrische personenauto's blijft stijgen tot en met 2025 onder behoud van het leasebeleid. Dit leidt tot een significante daling in CO2 uitstoot door leasewagens. De prognose is dat het aandeel elektrische personenauto's in 2022 de 40% passeert en hybride personenauto's ongeveer 15%. Het aandeel elektrische voertuigen zal naar verwachting tot en met 2025 stijgen tot minimaal 50%.

Het huidige leaseplan wordt de aankomende jaren voortgezet met de focus op elektrificeren van de leasewagens. Dit levert in 2025 een CO2 besparing van 28% ten opzichte van 2019.

03.03 Terugdringen autogebruik

Het huidige leaseplan is gericht op het vergroten van het aandeel elektrische auto's in het totale wagenpark. De prognose is dat het aantal leaseauto's meegroeit met de voorziene groei in FTE. Een volgende stap in het verminderen van de CO2 impact is door autogebruik te reduceren. Dit wordt op twee manieren gerealiseerd:

- Stimuleren hybride werken: Het stimuleren van thuis werken in plaats van op kantoor of op de bouwplaats als dit mogelijk is. Hierdoor wordt het aandeel woon-werkverkeer verlaagd.
- Stimuleren gebruik alternatieve vervoersmiddelen: Werknemers hebben in het leaseplan de keuze voor een persoonlijk mobiliteitsbudget in plaats van een leaseauto.
- Werknemers met een leaseauto de mogelijkheid aanbieden om van het openbaar vervoer gebruik te maken in plaats van de auto.
- Van Wijnen gaat (opnieuw) de mogelijkheden verkennen voor een fietsregeling of vergoeding voor werknemers die dichtbij huis werken.

Corona heeft een grote impact gehad op het autogebruik in 2020. Er zijn gemiddeld 27% minder kilometers gereden in 2020 ten opzichte van 2019. Het is niet denkbaar dat blijvend is na de coronaperiode. Van Wijnen wilt in 2025 ongeveer 15% minder kilometers maken ten opzichte van het referentiejaar 2019 door het stimuleren van thuiswerken en het stimuleren van het gebruik van alternatieve vervoersmiddelen.

03.04 Materieel

Scope	Functie	Reductie op 2025 t.o.v. referentiejaar		
		2019	2025	
	Omzet	814,87	814,87	
	FTE	1.794,80	1.794,80	
	Materieel (ton CO2)	514,65	50,00	90%
	Stationaire verbrandingsapparatuur (ton CO2)	657,82	657,82	0%
	CO2 totaal (ton CO2)	8.088	7.623	6%
	ton CO2/FTE	4,51	4,25	6%
	ton CO2/omzet	9,93	9,36	6%

De gegevens over het specifiek toegepast materieel, het brandstofverbruik en de CO2 uitstoot hierbij ontbreekt. De nulmeting wordt waar nodig verfijnd om de impact van de CO2 reductiemaatregelen kwantitatief in beeld te brengen.

Transport materieeldienst

Van Wijnen maakt gebruik van diverse transportbedrijven die het transport voor Van Wijnen Materieel verzorgen. Samen met deze transportbedrijven is inzichtelijk gemaakt dat in 2020 ongeveer 75.900 liter diesel is verbruikt met een totale uitstoot van 245 ton CO2. Door HVO100 toe te passen is een reductie van 218 ton CO2 te behalen. Dit is een reductie van 89%. Dit is nog geen onderdeel van de scope van de CO2 prestatielader niveau 3, aangezien dit onder scope 3 CO2 uitstoot valt, maar dit past wel bij de doelstellingen van Van Wijnen.

Van Wijnen is een initiatief begonnen om gezamenlijk met andere aannemers een logistiek hub nabij Rotterdam op te zetten waarmee vanuit het hub met kleinere (elektrische) voertuigen transport van materiaal en materieel naar bouwplaatsen in het centrum te transporteren.

Van Wijnen Materieel en Zwatra werken samen als vaste partner om lege vrachten te voorkomen door materieel te leveren en te brengen in het geval van lege vrachten. Hiermee worden zinloze transportbewegingen zoveel mogelijk gereduceerd.

Groene stroom

Al het elektrisch materieel op de bouwplaats wordt opgeladen middels groene stroom ingekocht door Van Wijnen tenzij dit niet anders kan. Hierdoor heeft al het elektrisch materieel een CO2 uitstoot van 0 kg. Onderdeel van de scope van de reductiemaatregelen is het vergroten van het in te zetten elektrisch materieel.

Het inzetten van elektrisch materieel leidt tot een verschuiving van CO2 uitstoot door brandstoffen naar energieverbruik middels groene energie. Het reduceren van het totale energiegebruik is ook een van de doelstelling van Van Wijnen. Dit wordt gerealiseerd door onder andere het nieuwe draaien onder de aandacht te brengen bij werknemers. De verhuurmaatschappijen denken samen met Van Wijnen na over het inzetten van zo efficiënt mogelijk materieel om de uitstoot te beperken.

Vergroten inzet elektrisch materieel

Van Wijnen Materieel maakt hoofdzakelijk gebruik van materieel van verhuurbedrijven. Het voordeel hiervan is dat eigenaarschap en onderhoud van materieel niet bij Van Wijnen ligt. Van Wijnen materieel stimuleert het toepassen van zoveel mogelijk geëlektrificeerd materieel in plaats van materieel op fossiele brandstoffen. Dat doet Van Wijnen Materieel door projectleiders, uitvoerders en werkvoorbereiders te informeren over het nieuwste aanbod elektrisch materieel van verhuurbedrijven zoals elektrische motorkruiwagens, elektrische shovels, elektrische graafmachines, elektrische minidumpers en elektrische trilplaten.

Zero emission heftrucks

Van Wijnen materieel heeft op drie locaties heftrucks rijden. Van Wijnen Materieel heeft de transitie ingezet om alle heftrucks op groen opgewekte elektriciteit te laten rijden.

Inzet hybride en all-electric aggregaten

Het Fijn Wonen concept van Van Wijnen reduceert de bouwtijd van een casco woning naar 1 dag. Hierdoor is de bouwplaat aansluiting veel minder lang nodig wat resulteert in een vermindering van het netto energieverbruik. Voor een korte tijd de bouwplaats voorzien van externe energievoorziening kost veel materiaal en materieel. Daarom wilt Van Wijnen de bouwplaats voorzien van containers met PV panelen, batterijen en eventueel een diesel aggregaat voor piekbelasting. Hiermee wordt de energievoorziening van de bouwplaats (bijna) volledig met lokaal opgewekte energie gerealiseerd. Op de CO2 prestatieladder heeft de CO2 uitstoot van de diesel aggregaat een negatief effect, aangezien de CO2 uitstoot van een bouwplaats aansluiting volledig CO2 neutraal is. Echter heeft dit in totaal een positief effect op het netto energie- en materiaalgebruik van een bouwplaatsaansluiting.

03.05 Vastgoed

Scope	Functie	2019	2025	Reductie op 2025 t.o.v. referentiejaar
	Omzet	814,87	814,87	
	FTE	1.794,80	1.794,80	
Scope 1	Verwarmen (ton CO2)	626,84	564,16	10%
Scope 2	Elektriciteit (ton CO2)	94,83	50,00	47%
	Totaal scope 1 en scope 2			
	CO2 totaal (ton CO2)	8.088	7.980	1%
	ton CO2/FTE	4,51	4,45	1%
	ton CO2/omzet	9,93	9,79	1%

De gegevens over de energieprestatie van de 29 vestigingen ontbreekt. Van Wijnen gaat de aankomende twee jaar de nulmeting verfijnen om het kwantitatieve effect van de reductiemaatregelen op het vastgoed inzichtelijk te maken.

Van Wijnen heeft 29 vestigingen in Nederland waarvan 8 in eigendom van Van Wijnen zijn en de rest gehuurd zijn. Het duurzaamheidsbeleid ligt bij de vestigingsleiders waardoor een totaaloverzicht van huidige energieprestaties van de vestigingen ontbreekt.

1. Eind 2021 en begin 2022 focust Van Wijnen zich, gezamenlijk met Van Wijnen vastgoedbeheer, op het inzicht verkrijgen in de huidige energieprestaties van het vastgoed. In 2023 moeten alle kantoren een energielabel C hebben, maar het grootste gedeelte van de vestigingen hebben een industriefunctie.
2. Eind 2022 presenteert Van Wijnen diverse maatregelpakketten aan de hand van de Erkende Maatregelenlijst energiebesparing (EML) om het vastgoed van Van Wijnen te verduurzamen, met als doel gemiddeld twee labelsprongen te maken. Dit resulteert in een gemiddelde
3. In 2023 wordt gestart met het doorvoeren van de maatregelpakketten in het vastgoed waar Van Wijnen eigenaar van is. Van Wijnen maakt concrete afspraken met verhuurders van de vestigingen waar Van Wijnen invloed op kan uitoefenen. Vastgoed die niet meer voldoet aan de eisen van Van Wijnen worden afgestoten.
4. De aankomende jaren wordt rekening gehouden met het doorvoeren van de volgende maatregelen om het vastgoed te verduurzamen.¹
 - a) Binnengevelisolatie;
 - b) Dakisolatie;
 - c) Vloerisolatie;
 - d) Balansventilatie met WTW;
 - e) Elektrische warmtepomp;
 - f) PV panelen;
 - g) HR++ glas;
 - h) LED verlichting.

Zodra vestigingen van het gas afgaan wordt de CO2 reductie gerealiseerd door inkoop van groene stroom. Kenmerkend voor de Trias energetica is natuurlijk het beperken van het elektriciteitsverbruik in de vestigingen. Dit wordt ook duidelijk uit de gemeten energiereductie uit het rapport van eib (2020). Daarom is het (na)isoleren en het toepassen van efficiënte installaties ontzettend belangrijk. Hiermee zal de totale energiebehoefte van de vestigingen eerst gereduceerd worden in plaats van verschoven van gasverbruik naar elektriciteitsverbruik.

Middels deze maatregelpakketten maakt Van Wijnen in 2022 en 2023 de CO2 reductiemogelijkheden van het vastgoed concreet. De voorziene CO2 reductie wordt in 2022 aantoonbaar berekend en opgenomen in het CO2 reductieplan.

03.06 Energieopwekking

Dordrecht en Harderwijk zijn voorzien van PV panelen voor eigen energieopwekking. Naast het toepassen van volledige duurzame energie zijn al drie kantoren van Van Wijnen volledig CO2 neutraal zoals Van Wijnen Harderwijk, waar de volledige energiebehoefte opgewerkt wordt middels groen windenergie.

¹ berekende CO2 reductie gebaseerd op de gemiddelde gemeten energiereductie van twee labelsprongen, cijfers gebaseerd op Verduurzaming van de kantorenvorraad - Een verkenning van toekomstige energetische prestaties in verschillende scenario's (eib, 2020).

De volgende vestigingen zijn momenteel al gasloos:

- Heerenveen (regiohoofdkantoor);
- Weesp
- Harderwijk

De volgende vestigingen worden in de periode 2021-2025 gasloos gerealiseerd:

- Woningfabriek Heerenveen

03.07 Woningfabriek Heerenveen

In 2021 realiseert Van Wijnen haar eigen nieuwe woningfabriek in Heerenveen. Deze fabriek is volledig gasloos. Warmte komt van warmtepompen en het wordt volledig voorzien van PV panelen op het dak. Het Fijn Wonen concept is volledig met een circulaire gedachtegang ontwikkeld waarbij tijdens de productie van geprefabriceerde woningen volledig zonder afval. Al het materiaal wordt uitsluitend hergebruikt volgens trede A, B en C volgens de Ladder van Lansink. In totaal wordt in het begin van 2022 voorzien dat ongeveer 7,5 miljoen kWh extra elektriciteit gebruikt wordt bovenop het bestaande elektriciteitsverbruik van Van Wijnen, en vanaf 2023 ongeveer 11,5 miljoen kWh. In het referentiejaar is in totaal iets meer dan 13 miljoen kWh gebruikt. Dit is bijna een verdubbeling van het energieverbruik in 2023. Alle energie is groen ingekocht of op locatie opgewekt door eigen zonnepanelen waardoor de volledige fabriek 0 kg CO₂ uitstoot. Van Wijnen gaat na realisatie van de woningfabriek maatregelen opstellen om de totale hoeveelheid energiebehoefte terug te dringen. Het terugdringen van het totale energieverbruik is ook een ambitie van Van Wijnen.

